

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtik in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoljša do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Naše nepolitično delo.

Pristaši kmečke stranke se niso omejili samo na politično delo. Roko v roki z njim je šla nepolitična organizacija na izobraževanem in na gospodarskem polju. V teku kratkega časa se je izvršilo ogromno delo. Le v središču, kamor se stekajo vse niti organizacij, je mogoče preceniti obsežnost nepolitičnega organizatoričnega dela.

Izobraževalno delo je stalo pod vodstvom Slovenske krščansko-socialne zveze (S. K. S. Z.) in Zveze slovenskih mladeničev. Blizu 100 samih izobraževalnih društev stoji v tem taboru. Prirejali so se socialni tečaji, poučna predavanja, dramatične predstave, veselice itd. To je zunanje delo, katero stoji pod kontrolo javnosti. Vsako društvo pa ima svojo knjižnico, čitalnico za politične in strokovne časnike, poučne sestanke društvnikov, in vse to ne pride v javnost, a je vendar za izobraževalno delo največjega pomena. Kolikokratnih rok dela na vsej tej organizaciji, tega nam ne pove nobena statistika.

Zveza slovenskih mladeničev še je mlado dete naše krščansko-socialne organizacije, a krepko dete, ki je že pokazalo svojo življensko moč. Sijajna mladeniška zborovanja letošnjega leta so nam še vsem v spominu. To je bilo šumno delo, združeno z velikim hrupom. Take nastope nam veleva agitacijska taktika. Nazori in načela, ki vodijo mladeniško zvezo, so se morala s silnim glasom zabobnati v svet. A komaj je nehal čas za velike prireditve, že čitamo tečen za tečnom, da so se posamezne mladeniške zveze lotile podrobnega izobraževalnega dela.

Se neke organizacije ne smemo pozabiti, ki je na slovenskem Stajerju še le v povojih. Toda ni najmanjšega pomena. Ampak razmere časa in krajev so ji bili dosedaj še neugodne. Mnogi se še ne morejo povspeti do čistega umevanja njenega velikega pomena. Toda predsodki polagoma padajo in tla postajajo ugodnejša. V mislih nam je naša telovadna organizacija. Ravno ker najde delo te organizacije še toliko ovir, cenimo tem višje naše telovadne odseke!

Ogromno je tudi gospodarsko delo naše kmečke stranke. Nad 80 denarnih zadrug dela že na gospodarskem polju za blagor spodnještajerskega ljudstva. Povdarjamo za blagor ljudstva, ker so prejšnje denarne zadruge, vsaj premnoge, delale tudi za drug stan, ki ni kmečki. Zraven denarne

je v zasnutku že tudi druga gospodarska organizacija. Delo na tem polju je mirno, enakomerno, a za gospodarski razvoj kmečkega stanu odločilnega pomena. Tudi ob tej dobrodelni zgradbi dela na stotine rok, ki ne dobivajo druge nagrade nego zavesti, da res delajo za prospeh ljudstva.

Se ni dve leti, da obstoja kmečka stranka na slovenskem Stajerju. Vendar se vidi na vseh straneh njen blagodejni, stvarjajoči in poživljajoči upliv. Katera stranka se lahko ponosa s takim delom in s takimi uspehi? Dočim so drugi razdirali, je kmečka stranka ustvarjala, zidala, gradila.

Veliko se je storilo na izobraževalnem in gospodarskem polju. Zraven pa se mora pomisliti, da je kmečka stranka morala tudi sama sebe, svojo politično organizacijo izpeljati. Danes, ko se bližamo deželnozborskim volitvam, stoji Kmečka zveza na Spodnjem Stajerskem čez 300 pododborov, dobro organizirano četo kremenitih zaupnikov in na tisoče udov. Stevilo shodov je že letos doseglo številko 92 in dopisovalni urad številko 2620.

Kmečka stranka ni slaba, ker ni spala!

Rusija in dogodki na Balkanu.

Dne 29. oktobra je sprejel ruski car srbskega prestolonaslednika Jurija v Petrogradu. Car je prestolonasledniku rekel, da Rusija, ne more privoliti v kako teritorialno (zemeljsko) odškodnino Srbiji niti je ne more v stremljenju kaj podpirati, pač pa svetuje, naj se Srbija ne prenagli s kakim nepremišljenim korakom. O prihodu princa Jurija v Petrograd poročajo listi, da so ga čakali na kolodvoru dijaki in dame. Izmed ljudstva so hoteli princa Jurija nagovoriti, toda orožništvo je zapodilo ljudi s kolodvora in razgnalo celo poslance dume. Poslanci bodo zaradi tega postopanja orožnikov interpelirali. Kljub temu, da nima od Rusije ničesar pričakovati, se Srbija resno bavi z mobilizacijo. Vsi vojaški obvezanci, bivajoči v tujini, so že dobili poziv, da se nemudoma vrnejo domov. Mobilizacija prve kategorije je že v teku. Približno v treh tednih bo pripravljenih 100.000 mož, to je 96 bataljonov, 33% eskadronov in 56 baterij, razdeljenih v pet pehotnih, eno rezervno in eno konjeniško divizijo. Z mobilizacijo v zvezi so drugi ukrepi. V Kragujevacu delajo utrjen tabor. Iz belgradskih skladišč so pričeli voziti v razne posadke velike množice vojnega materiala. Sploh se zdi, kakor da

bi se hotelo vojaštvo in vsa državna uprava iz Belgrada umakniti v notranjost; računajo namreč s tem, da se Belgrad napadu za Zemuna ne more protiviti niti dva dni. Gojenci belgradske vojne šole so dobili popolno vojno oborožbo.

Vođalet mladoturkov Ahmed Riza-Bei je izjavil, kakor poročajo listi iz Belgrada dne 31. okt., da ne veruje, da bi bil svetovni mir v nevarnosti, in je tudi povdarjal, da s pogajanja med Avstrijo in Turčijo nikakor niso razbila. Veliki vezir Kiamil-paša je srbska diplomata Nenadoviča in Novakoviča, ki sta pri njem posredovala za srbske interese, pomiril ter opozarjal na neumestnost razburljivih korakov.

„Magdeburger Zeitung“ poroča iz Petrograda, da je ruski zunanji minister Izvolski izjavil Pašiču, da se Rusija radi Srbije ne more zapiedi v vojsko. Predsednik dume Homjakov je brzojavil Jovanoviču, predsedniku skupščine, da pozdravlja srbske braće, je pa trdno prepričan, da se bodo mednarodna vprašanja rešila mirnim potom, da bo na zahodu Slovanstvu zagotovljena prihodnost. Oktobristovski poslanec Hvoščenski je prepričan, da se bo več ko polovica duma izrekla proti podpiranju Srbije in hujskanju na vojsko. Rusija za Srbijo zazdaj ne more nič storiti, ker je preslaba. Iz dobro poučenega srbskega vira se izve, da je kraljevič Jurij carju v 20 minut trajajočem pogovoru razložil, kaj Srbija z qzirom ma aneksijo Bosne želi in kako se zanaša na rusko pomoč. Car je Srbijo zagotovil svojih simpatij, dejal, da bo njeno stališče vpošteval, toda svetoval, naj mirno čaka, kaj sklepejo velevlasti ter se ne da zapeljati k nepremišljenemu koraku. Kar se tiče zborovanja velesil, je danes položaj ta, da se ga pravzaprav vsi boje. Rusija in Anglija sta sami nasproti trozveži. Francija pa tudi ne ve prava, kaj bi napravila. Avstrija dela pred vsem na to, da se začno zopet pogajanja s Turčijo. Angleški „Times“ poročajo, da se bo Avstro-Ogrski vspored zborovanja naznanil, odgovor Avstro-Ogrske pa bo temelj nadaljnim pogajanjem.

Včeraj, dne 4. t. m. so prinesli listi poročila, da se je stališče vladnih ruskih krogov glede balkanskega vprašanja docela prevrglo. Srbsko odposlanstvo je baje doseglo ta uspeh, da Rusija aneksije Bosne in Hercegovine ne bo priznala, vsled česar je tudi mednarodno zborovanje odveč. Srbski odposlančci so s to spremeno popolnoma za-

PODLISTEK.

„Govorčki“.

Priobčil F. S. Segula.

Celo leto bilo je mnogo slišati o mladeniških in dekliških shodih in o govorih in „govorčkih“, ki so se prednašali o takih priložnostih. Da tudi širše občinstvo izve, kakšni so ti govorčki mladine, pri našamo za vzgled dva od dekliškega shoda, ki se je dne 8. septembra t. l., kakor smo svoječasno poročali, vršil pri Sv. Križu tik Slatine ob pričujočnosti 1200 deklet iz cele dekanije rogačke in od drugod. Mislite si pri tem kot govornico dobro priprosto mladenko v svojem dekliškem kinču, ki govori s tako navdušenostjo pred naravnost ogromno množico, da se trese cela njena šibka postava in pripoznati bodete morali, da taki „govorčki“ nikakor ne ostajajo brez upliva in uspeha! Da slišimo!

1. Prolog.

(M. P.)

Pozdravljene sestrice mile,
Pozdravljene bodite mi,
Ki žive ste priče dnes bile,
Kako se Marija časti!

Kaj dnes nas je sem pripeljala,
Sestrice od raznih strani?
Kaj taki pogum nam je dalo?
Marija, Marija, le ti!

Od sreče se srce nam taja,
In lice in oko žari!
Od kod pa ta radost prihaja,
To veš, o Marija, le ti!

Trak višnjevi vse nas ovija,
Svetinja na njem se blišči,
V znamenje, da nas, o Marija,
Za hčere izvolila si!

Zato pa otroci Marija,
Zdaj kvišku srca brez skrbi!
Naj, koder le sončice sijje,
Obljuba se naša glasi:

Kam koli se nam je podati,
Zaščitnica naše časti,
Gospa, naša ljubljena Mati,
Marija, Marija, si ti!

Zato cvet slovenske mladine
(Obrni k Mariji oči!)
Ce drugo na svetu vse zgine,
Marija te ne zapusti!

Zložil F. S. Segula, župnik.

2. O veri.

(M. S.)

Visokovredni gospodje! Cenjene zborovalke!
Naročilo se mi je od prirediteljev tega shoda, da spregovorim nekaj besed pri našem dekliškem zborovanju. Jaz porabim to priložnost, da spregovorim o tem, kar je prvo, kar je nam najdražje, o sveti veri.

Ni naroda, ki bi bil brez vere. Divjak, ajd veruje. On moli kamen, rožo, žival, sonce, mesec, ogenj. Tudi bogočastje imajo. Postavljajo si malike, častijo jih, zažigajo kadilo, da, klali so njim nekda ljudje v dar!

Sestrice, kaj pa me? To vam povem: Otroci smo Marijini! Udje smo katoliške cerkve in večne resnice svete naše vere so nam ravnilo pri vseh naših dejanjih in nehanjih!

I. Prva naša knjiga bil nam je katekizem. Kar vsi ajdovski modrijani niso znali, vemo mi: zakaj smo na svetu? Da si zagotovimo srečno večnost s pomočjo vere, ki je ovladala naša srca že v prvi mladosti!

II. Ko odrasemo, nas Jezus in Marija vedno bolj prevzemata. Mi se pa njima izročimo s celo dušo in telesom. Zato je moja radost hiša božja, beseda božja. Moja radost je lepota hiše božje, kinč Marijinega oltarja. Nikdar mi zato ni bilo žal ne truda in ne denarja, ki sem ga izdala za lepoto hiše božje, kjer se oživlja moja vera!

III. V mladosti se je tudi treba učiti. Zato imamo knjige in časopise. Dobri časopis priporočam vsakomur. Glejte, sestrice, n. pr. dobri časopis za nas je „Bogoljub.“ Naj ga ima pač vsaka naročnega. Naj ga pa tudi pridno prebirajo! Slabi časopisi so pa tisti, ki smešijo cerkvene obrede in verne ljudi in ki zaničujejo duhovniški stan. Tak časopis zavrzem s studom, nikdar ga ne pogledam. Jaz bi ne hotela nikdar prebivati v hiši, kjer leži na mizi slab časopis!

IV. Blagor nam, dokler smemo ostati doma, v hiši očetovi! Nekatera pa nima več doma ali mora drugače na tuje. To pa rečem, če bi morala